

MITEN KÄSITELLÄ UKRAINAN KRIISIÄ LASTEN JA NUORTEN KANSSA?

OHJEET JÄMSÄN KAUPUNGIN VARHAISKASVATUKSEEN, PERUSOPETUKSEEN, LUKIOKOULUTUKSEEN, NUORISOPALVELUIHIN JA TAITEEN PERUSOPETUKSEEN

7.3.2022

Ukrainan kriisi koskettaa ja järkyttää kaikkia tällä hetkellä. Varhaiskasvatuksen ja koulujen rooli lasten ja nuorten arjessa on erittäin tärkeä. Kriisiaikoinakin pitää pystyä mahdollistamaan turvallisuuden tunne, toiveikkuus sekä usko tulevaisuuteen. Lapsia ja nuoria tulee myös suojella sotauutisten vaikutuksilta. **Tavallinen ja turvallinen arki on mahdollistettava niillä keinoilla, osaamisella ja vastuulla, jotka meillä lasten ja nuorten kanssa toimivilla ammattilaisilla on käytössämme.**

Tuttu ja turvallinen varhaiskasvatuksen ja koulun ympäristö antaa mahdollisuuden työstää kriisin mielikuvia, ajatuksia ja tunteita. Kun Ukrainan tilanteesta keskustellaan lasten ja nuorten kanssa, voi esiin tulla esimerkiksi kysymyksiä sodan tapahtumien kulusta, siitä onko Suomessa turvallista, onko sosiaalisessa mediassa nähdyt videot tai kirjoitukset tosia tai siitä millaisia tunteita kriisitilanne aiheuttaa. Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta lisää se, että he saavat iänmukaisia ja asianmukaisia vastauksia heitä mietityttäviin kysymyksiin.

Lapset ja nuoret aistivat hyvin aikuisten erilaisia tunnetiloja. Kun aikuinen käyttäytyy rauhallisesti, niin myös lapsi ja nuori kokee olonsa turvalliseksi. Aikuisen hyvä esimerkki ja myötätuntoinen suhtautuminen on erityisesti kriisitilanteessa tärkeää.

Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa on monista kulttuuritaustoista tulevia lapsia ja nuoria - myös sotaa käyvistä maista. On tärkeää, että kukaan ei tule jätetyksi yhteisön ulkopuolelle ja jokaisen oikeus turvalliseen koulupäivään toteutuu. Koteja on tärkeää kannustaa olemaan yhteydessä kouluun, jos vanhemmilla herää huoli oman lapsen tai nuoren tilanteesta koulussa. Koulujen ja varhaiskasvatuksen kaikki lapset ja nuoret ovat oikeutettuja turvalliseen toimintapäivään. **Vastuu lasten ja nuorten hyvinvoinnista on yhteinen.**

Jos koulussa tai varhaiskasvatuksessa tai esimerkiksi nuorisotyössä havaitaan epäasiallista toimintaa tai käytöstä, on henkilökunta velvoitettu siihen välittömästi puuttumaan.

Valtioneuvoston 28.2.2022 pitämässä tiedotustilaisuudessa pääministeri Sanna Marin totesi:

”Suomessa ei ole sijaa minkäänlaisille väkivaltaisuuksille tai ilkivallalle tavallisia ihmisiä kohtaan riippumatta siitä, mistä he ovat tai mitä kieltä puhuvat.”

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä opiskeluhoitopalvelujen kanssa. Jos lapsesta tai nuoresta herää huoli, on koulun henkilökunta velvoitettu ohjaamaan hänet opiskelijahuoltopalvelujen piiriin. Jos opiskeluhoitopalvelujen apu ei ole lapselle tai nuorelle riittävää, hänet ohjataan koulun ulkopuolisen tuen piiriin. Varhaiskasvatuksessa tehdään huolen ilmaantuessa moniammatillista yhteistyötä perhetyöntekijöiden, varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja kuraattorin kanssa.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen toimintatavoista Ukrainan kriisin aikana ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista tiedotetaan oppilaita, opiskelijoita sekä huoltajia.

Ohjeistus käydään läpi kasvatuksen ja opetuksen sekä mm. nuorisotyön henkilöstön kanssa läpi esimiesten toimesta.

Hyödyllisiä linkkejä:

[Ohjeita varhaiskasvatukselle, kouluille ja oppilaitoksille Ukrainan kriisin käsittelyyn lasten ja nuorten kanssa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Miten puhun sodasta nuoren kanssa? - MIELI ry](#)

[Kriisitilanteen kohtaaminen • Pelastakaa Lapset ry](#)

Lisätiedot:

Juha Damskägg, johtava rehtori, p. 040 836 1604

Maija Jääskeläinen, varhaiskasvatusjohtaja, p. 040 507 9571